1809. No. 126

VRIESCHE COURANT.

VRYDAGDEN 6DEN VAN WYNMAAND.

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 30 van Herfstmaand.* De plegtige uitdeeling der Eere-Pryzen, toegewezen voor eevige der Voorwerpen, door onderscheiden Kunstenaars en Fabrykanten binnen dit Ryk gebragt geweest op de in de jaaren 1808 en 1809 plaats gehad hebbende openbare Tentoonstellingen van de Voortbrengselen der Volksvlyt, is heden door den Minister van Eeredienst en Binnenlandsche Zaaken geschied, in de groote Zaal van het Diakonie Oude-Vrouwen- en Mannen-Huis, binnen deze Hoofdstad. Het verslag wegens de toewyzing der Eere-Pryzen van het afgeloopen jaar, reeds in dien tyd, onder anderen ook door middel van deze Courant, ter kennisse van het Publiek gekomen zynde, werd dus over dezen laatsten [illegible] met eene korte Aanspraak [illegible] door den Minister, die bragte van Z. M. Decreet, van den 25 van Zomermaand j. l., tot gelyke beoordeeling en toewyzing verzogt en bekomen, en het Rapport zelve vervolgens voorgelezen door den Hoogleeraar *Reinwardt*, Lid van het Koninklyk Institut en Directeur van 's Konings Planten-Tuin, die, als Lid der Commissie, de werkzaamheden van Secretaris derzelve wel had willen op zich nemen. Waarna door den Minister de uitdeeling der bedeelde Eere-Pryzen gedaan, en door denzelven, ter dier gelegenheid, is gedaan de navolgende Aanspraak:

Myne Heeren, Commissarissen ter beoordeeling der Tentoongestelde Voorwerpen en toewyzing der Eerepryzen!

Het is niet dan met het levendigst genoegen, dat ik uw verslag, betreffende den uitslag der openbare Tentoonstelling van Voorwerpen der Hollandsche Volksvlyt, onlangs binnen de Hoofdstad gehouden, gehoord heb. Ik houde my overtuigd, dat allen de genen, die deze plegtigheid met hunne tegenwoordigheid gelieven te vereeren, myne gevoelens dienaangaande zullen deelen, en zich met my over dezen gunstigen uitslag verheugen.

Het is eene belangryke zyde, van dewelke wy by deze gelegenheid ons Vaderland leeren kennen. Z. M. de Koning, onvermoeid bezig met de bevordering van al hetgeen tot welzyn van Hoogstdeszelfs Onderdanen, en tot voorspoed van zyn dierbaar Holland kan verstrekken, heeft aan een ieder de gelegenheid willen verschaffen, proeven van zynen Kunstvlyt, van zyne talenten, van zyne nyverheid, aan den dag te leggen, en dezelve op eene schitterende wyze belooned te zien, door de toewyzing niet alleen van Eerepryzen voor die genen, die zich op eene buitengewone wyze verdienstelyk gemaakt hebben, maar tevens, door het op eene eervolle wyze vermelden der namen van die genen, die zich, offschoon in eenen minderen graad, even veel boven hunne overige mede Kunstenaren en Fabrykanten hebben onderscheiden.

Dit is de geest van 's Konings weldadig Decreet van den 22 van Louwmaand 1807, waarby Z. M. bevolen heeft, dat om de twee Jaaren eene openbare Tentoonstelling der voortbrengselen van Volksvlyt zoude plaats hebben.

Deze heilzame instelling was voorheen by ons niet bekend. Hoezeer ook eenige Kunstenaars en Fabrykanten in het vervaardigen van sommige voorwerpen, van de vroegste tyden af, uitmuntten, en daar door zelfs de bewondering van vreemde Natien verwekten, ontbrak het echter tot dus verre aan een middel, om den geheelen staat van het Fabrykwezen te kunnen overzien, en den waren toestand van hetzelve te leeren kennen; eene kennis, die door alle verlichte Gouvernementen als eene beschouwd wordt, als een noodzakelyk vereischte, om den bloei dier Fabryken te bevorderen en tot meerdere volmaking te brengen.

Aan veele Kunstenaars en Fabrykanten was de gelegenheid gesloten, zo wel om hunne voortbrengselen bekend [illegible] en door vergelyking met voorwerpen van dezelfden aard [illegible] yveren, en op die wyze naar meerdere volmaaktheid te streven.

Thans wordt aan elk ingezeten van het Ryk, door deze schoone inrigting, de gelegenheid aangeboden, de door hem vervaardigde voorwerpen aan het oog der geheele Natie open te leggen.

Niet alleen schitterende en uit kostbare stoffen bewerkte voorwerpen van Weelde, of kunstig vervaardigde en zamengestelde Werktuigen, heeft Z. M. begeerd, dat by gelegenheid der Tentoonstellingen zouden onderscheiden worden; integendeel, heeft Hoogstdezelve gewild, dat zo wel die geene, die in het vervaardigen der minst kostbare Goederen, als die in de bewerking van prachtige voorwerpen zou uitblinken, dezelfde aanspraak op onderscheiding zoude hebben. De Pryzen van de eerste Classe, op Zr. Ms. bevel uitgeloofd, zullen even zo wel voor het vervaardigen van Wolle Stoffagien, als voor het kunstig bewerken van Sterrekundige en andere Werktuigen, worden uitgedeeld.

Wat kan voor eenen Kunstenaar, voor eenen yverigen Fabrykant streelender, wat voor hem meer aanmoedigend zyn, dan zyn werk, waaraan hy zo veel tyds en dikwyls aanzienlyke sommen besteed heeft, hier op zyne regte waarde geschat, door kundige beoordeelaars, in vergelyking met andere gelykfoortige voorwerpen, beoordeeld te zien, en na deze vergelyking den Prys te behalen? Wat kan in het algemeen meer tot bevordering van het Fabrykwezen in ons Land dienen, dan deze maatregel, met zo veel wysheid en zorg door den Koning daargesteld?

Het heeft dus ook aan Z. M., die zo veel prys op de nyverheid zyner Onderdanen stelt, en dezelve als de eerste bron hunner Nationale welvaart beschouwt, niet onverschillig kunnen zyn, zo by de Tentoonstelling, dewelke in het afgeloopen Jaar te Utrecht heeft plaats gehad, als by die, waarvan wy zo even het verslag gehoord hebben, te ontwaren, dat de Hollanders, hoe bevreesd soms voor alle nieuwe inrigtingen, deze Tentoonstelling hebben weten op haren waren prys te stellen, en zodanig aan de verwachting beantwoord hebben, dat men allen grond heeft, om te kunnen verwachten, dat elke volgende Tentoonstelling de vorige aan menigte, zo wel van voorwerpen, als aan derzelver meerdere volmaaktheid, zal overtreffen, en dat op die wyze het doel, hetwelk Z. M. zich daarby heeft voorgesteld, geheel zal bereikt worden.

Het zy my vergund, U, myne Heeren Commissarissen ter beoordeeling der voorwerpen, dewelke zich op de laatste Tentoonstelling hebben bevonden, mynen welmeenenden dank, by deze plegtige gelegenheid te betuigen, voor den belangloozen yver, by het aannemen uwer Commissie, en voor de oordeelkundige en emsige werkzaamheden, by het volbrengen derzelve, door U aan den dag gelegd. Door U over de ware verdiensten der Kunstenaren en Fabrykanten ingelicht, en my volkomen met uwe denkbeelden dezen aangaande vereenigende, wordt het my gemakkelyk, aan de taak, my door Z. M. opgelegd, te voldoen.

De Koning heeft my gelast, in Hoogstdeszelfs naam, de Eerepryzen uittedeelen, aan die genen, die door U waardig zouden geoordeeld zyn, dezelve te ontvangen. Z. M. heeft voorts gewild, dat ik, by deze zelfde gelegenheid, de verdiende pryzen zoude uitdeelen aan die genen, aan wien dezelve reeds, ten gevolge der Tentoonstelling van het voorleden Jaar 1808, zyn toegezegd, en dewelke door het meermalen springen van den stempel, waarop die Eerepryzen moesten vervaardigd worden, niet vroeger hebben kunnen worden uitgedeeld.

Het is dan uit krachte uwer uitspraak, zo wel als van die der Commissie ter beoordeeling der voorwerpen, op de Tentoonstelling in 1808 te Utrecht plaats gehad hebbende, dat ik successivelyk den bekroonde zal oproepen, ten einde de hun toegewezen Pryzen uit myne handen te ontvangen, en wel, met deze laatste beginnende, in de eerste plaats uitreiken:

DE GOUDEN MEDAILLES: Toegewezen aan de Directeuren van de Lakenhal te Leyden, of derzelver gevolmagten. Aan de Weduwe *J. F. Helb*, Maroquin-Fabrykante, te Amsterdam. *J. H. Onder de Wyngaard Canzius*, Fabrykant van Physische, Optische, Mathematische en andere Instrumenten, te Delft.

ZILVEREN MEDAILLES: Aan *J. Barbet en Zoon*, Beeld- en Steenhouwers, te Rotterdam. *J. Bousquet en Comp.*, Harde-Zeep Fabrykanten, te Delft. *G. Dommer en Comp.*, Chemicalien-Fabrykanten, te Amsterdam. *Dommer en Comp.*, Porselein-Fabrykanten, aan den Amstel. *J. J. Duyster*, Mathematische, Mechanische en Physische Instrumentmaker, te Rotterdam. *R. F. Elin en Comp.*, Laken-Fabrykanten, te Utrecht. *Q. Gibbon*, Frankforter-Potten-Fabrykant, te Gouda. Directeuren van de Grynhal, te Leyden. *P. Haan*, Tapyt-Fabrykant, te Hilversum. *Hayars en Comp.*, Glas-Fabrykanten, te Delft. *Van der Hoeven, Prede en Comp.*, Laken-Fabrykanten, te Tilburg. *E. F. van den Hout en Zoon*, Hoeden-Fabrykant, te Geertruidenberg. *P. en B. Kripel*, Koper-Fabrykanten, te Voorst, in Gelderland. *J. la Coste*, Weduwe *P. van Walré en Comp.*, Fabrykeurs van Zyde en Fluweele Stoffen, te Amsterdam. *D. van Limbeek Cohter*, Fabrykeur van Zyde en Fluweele Stoffen, te Amsterdam. *W. Lousterman*, Garen-Fabrykant, te 's Hertogenbosch. *C. J. Mogelman van Breenen*, Tuyk-Fabrykant, te Gouda. *A. Nisters*, Koïnstlimt, te Amersfoort. *A. van Pesch*, Knoopen-Fabrykant, te Utrecht. De *Gebroeders Schophaus*, Werktuiglyke Kabinetmakers, te Enschede. *A. van Stiprlaan Luiscius*, Medecinae Doctor, verbeteraar van den Barhometer, te Delft. *W. van Vollenhoven en Zoon*, Vlas-Fabrykanten, te Rotterdam. *W. H. Voombergh*, Fabrykant van Bukking-Baasjes, te Amsterdam. *A. Vpelaar en Comp.*, vervaardiger van Mikroskopische Voorwerpen, te Amsterdam. *J. Zuurdeeg*, Fabrykant van Kalmuk, te Leyden.

De volgende zyn de in dit Jaar bekroonde Kunstenaars en Fabrykanten:

GOUDEN MEDAILLES: *Aan W. H. Voombergh*, Fabrykant van Vilt-Karsaai, te Amsterdam. *[illegible]*, te Hilversum. *D. van Limbeek Cohter*, Fabrykant van Zyde en Fluweele Stoffen, te Amsterdam. *J. H. Keeman en Zoon*, Koninklyke Mathematische Physische en Optische Instrumentmakers, te Amsterdam. *Dommer en Comp.*, Porselein Fabrykant, te Amsterdam.

ZILVEREN MEDAILLES: *Aan van Dooyn en Dams*, Laken-Fabrykanten, te Tilburg. *P. van Calcar en Comp.*, Tapyt-Fabrykanten, te Deventer. *Gebr. Pansen, Rothaer van de Loo en Comp.*, Fabrykanten van Fluweele Linten, te Helmond. *Hendrik Deekens*, Leder-Fabrykanten, te Amsterdam. *H. G. J. en J. Reekink*, Looyers en Lym-Fabrykanten, te Lochem. *J. Bisschop en Zoonen*, Leerlooyers en Lym-Fabrykanten, te Zutphen. *Brummeler, Andriessen en Comp.*, Fabrykanten in Vlas, te Gouda. *Elydensteyn en Comp.*, Bombazyn-Fabrykanten, te Enschede. De Wed. *P. Bogaers en Zoon*, Linnen-Fabrykanten, te Helmond. *Sybs Johannes Rienks*, Instrumentmaker, te Harlingen, Departement Vriesland. *Jan Kool en Comp.*, Papier-Fabrykanten, te Koog, aan de Zaan. *W. Diemandt*, Goud- en Zilver-Fabrykant, te Amsterdam. *H. A. Piccardt*, Potten-bakker, te Delft. *A. H. van Wyn en Zoon*, Fabrykant van Frankforter Aardewerk, te Gouda.

O. Haan, woonende te Gouda, oud dertien Jaaren, aan denwelken Z. M. een Blyk van Hoogstderzelver tevredenheid heeft willen geven, en my vergund, dit Gouden Horologie aan denzelven ter hand te stellen, overtuigd, dat by daar door aangemoedigd zal worden, in de bewerking der Tapyten op die wyze voorttegaan, als by zich tot dus verre daarin onderscheiden heeft.

Het is voor my eene aangename taak geweest, in dezen de volk Zr. M. te hebben mogen zyn, en door het uitdeelen dezer Pryzen, in Hoogstderzelver naam, ware verdiensten te hebben mogen belonnen. Moge dit blyk van Zr. Ms. tevredenheid, aan de genen, die derzelve ontvangen hebben, ten spoorslag strekken, om by voortduring zich 's Konings weldaden waardig te maken, door het meer en meer volmaken hunner kunst. Moge het voor de overigen, die naar die zelfde belooning streven, een voorbeeld zyn, hetwelk zy steeds voor oogen hebben!

Dit is de zekerste weg, om eenmaal, met zo veel mogelyke verbanning van alle voorwerpen, in vreemde Landen bewerkt, alle dezelve in ons eigen Vaderland te vinden; om die voroordeelen te doen ophouden, die by veelen, met opzigt tot ons inlandsch Fabrykwezen, nog plaats vinden, en op die wyze de beste en wenschelykste proeven van Vaderlandsliefde aan den dag te leggen.

Den 1 van Wynmaand. By onderscheiden Koninklyke Besluiten, van den 29ste der vorige Maand, zyn gedaan de navolgende benoemingen, als:

By het 5de Regiment Infantery:

Tot Capitein, *L. Gervais*, eerste Luitenant by hetzelve Regiment.

Tot Capitein en Adjudant-Majoor, *E. Bekens*, eerste Luitenant by het voorn. Regiment.

Tot twede Luitenants, *P. L. Muller*, *F. C. L. Oberman*, *A. Franssen* en *A. Bennet*, Luitenants by het gemelde Regimeon.

Tot Luitenants, *C. Bender*, Adjudant-Onder-Officier by het voorsz. Regiment; . . . *Waldschmid*, . . . *Oderkerk* en . . . *Madiol*, Sergeanten by het meergemeld Regiment.

Van den Luitenant-Collonel by het tweede Regiment Infantery, *J. Duuring*, tot Luitenant-Collonel by de Garde des Konings.

Van den Heer *G. W. Jacobson, Gjzn.*, tot Schout van Holten en Batmen, in plaats van den Heer *C. A. Weerts*, op deszelfs ten dien einde gedaan verzoek, in gemelde qualiteit honorabel ontslagen.

Van den Heer *Bödeker*, tot Ontvanger der Beschreven Middelen over het Arrondissement Esens, en der Onbeschreven Middelen over het District Esens, en zulks in plaatze van den Heer *C. M. Boden*, benoemd tot Commissaris tot het Werk der Verponding in het Arrondissement Esens.

By Koninklyk Besluit, van den 30 der vorige Maand, is gedaan de navolgende benoeming:

Van den Heer *Carraman*, eerste Luitenant der Artillery, tot Capitein by hetzelfde Corps.

By onderscheiden Koninklyke Besluiten, van heden, zyn gedaan de navolgende benoemingen, als:

Van den Baron *van Spaen van Hartenstein*, tot Groot-Meester der Wapenen.

Van Z. E. den Groot-Kruis *Mollerus*, voorheen Minister van Eeredienst en van Binnenlandsche Zaaken, tot Groot-Kanselier der Titels.

Van den Staatsraad *van den Houte*, Directeur-Generaal der Publieke Schatkist, tot Administrateur-Generaal van den Waterstaat.

Van den Staatsraad *Nederburg*, tot Directeur-Generaal der Publieke Schatkist, in plaats van den Staatsraad *van den Houte*.

Van den Heer *de Vedel*, Generaal-Majoor, tot Commandant en Directeur van het Institut der Koninklyke Kweekelingen te Utrecht.

ZWEEDEN.

STOKHOLM *den 5 van Herfstmaand.* Met betrekking tot de onlangs plaats gehad hebbende gebeurtenissen tusschen de Zweeden en Russen, ziet thans het volgende officieel Rapport het licht:

Bericht van den Admiraal VON PUKE.

De Ontscheping van de Kusten-Armée van uwe Majesteit geschiedde met zo veel beleid en spoed, dat op den 17 l. l. ten 6 uren nademiddags, de geheele Armée met alle de Artillery, behalven de Haubitzers, welke de commanderende Generaal wegens gebrek aan Paarden niet noodig vond mede te nemen, van Ratan vertrok.

Den 19 ontving men het Rapport van den Generaal Graave *Wachtmeister*, dat de Armée, wier marsch door een Vyandlyk Detachement van 600 Man en 2 stukken Geschut opgehouden wierdt, hetwelk echtans na eenigen tegenstand de eene pas na de andere verliet, des avonds te vooren tot Safwar, 2½ Myl van Umea, voorwaards gerukt was, en dat de Generaal, om de Troepen iets te doen uitrusten, by Safwar post gevat en zyn Hoofdkwartier derwaards verlegd had. Van de zyde van den Vyand had de Generaal bericht, dat, zo dra by de Ontscheping der Zweedsche Armée by Ratan vernam, alle de aan de Zuidlyke zyden en op het Eiland zich bevindende Troepen, in Umea by een trok en zyne magt, die op 9 à 10,000 Man opgegeven wierdt, geconcentreerd had. Gedurende den nagt hoorde men eene sterke Canonnade van den kant van Umea. Dienzelfden dag ten half 4 uren des namiddags, ontving men een Rapport, hetwelk des voormiddags ten half 12 uren van Safwar afgezonden was, en behelsde, dat de Vyand des voormiddags ten 8 uren, de Voorposten en Veldwachten van den Generaal met geweld aangetast had; doch dat deze na bekomene versterking den Vyand aan het wyken had gebragt, en op zyne beurt door eene grootere magt, die verscheidene stukken Geschut en Haubitsers by zich had, terug gedreven was. Zelfs den linker Vleugel der Armée wierd aangetast en de uitslag van het gevegt scheen als toen geheel onzeker. Tevens wierdt er berigt dat men gebrek aan Proviant en Ammunitie had. Aanstonds wierd er order afgevaardigd, eene toereikende magt van Zeelieden en Ammunitie af te zenden. Aan den Generaal Graaf *Wrede*, die van de aankomst der Vloot en de Ontscheping der Armée reeds bericht ontvangen had, wierdt het bericht gezonden van het geene tot hier toe voorgevallen was, zo als ook myn verzoek aan den gezegden Generaal, om met de grootst mogelykste magt tot Umea en verder voort te dringen.

Des namiddags ten 6 uren kwam de Ritmeester *Weydenhelm* met het Bericht van den

Generaal Graave *Wachtmeister*, dat wegens het aanmerklyk verlies aan dooden en gekwetsten, hetwelk de Armée reeds geleden had, de Generaal zich genoodzaakt had gezien, bevel tot den terugtogt te geven, en dat hy dagt by Dickneboda post te vatten. De Ritmeester *Weydenhielm* keerde aanstonds met myn mondeling antwoord terug, hetwelk hier op nederkwam: dat, indien de Generaal dien terugtogt naar Dickneboda als onvermydelyk beschouwde, ik dan wenschte, dat hy ter gezegde Plaatze de voordeeligste Positie name en dezelve op het uiterste verdedigde. Een weinig later in den avond, zond ik eenen Brief aan den gezegden Generaal, waarin ik breeder voeriger myne gedachten over deze zaak openlag. Ik deed door de Zeelieden, die zich van het Schip van Linie en het Fregat *Barydice* aan wal begeven hadden, de by Ratan terug gebleevene Haubitsers, aanstonds, met de Ammunitie en de Proviant, naar Dickneboda overbrengen. Om half 1 uur des namiddags kwam de Overste *Cedergron*, met een mondlyk bericht, dat daar de Generaal, na de aankomste te Dickneboda, de Plaats in zulk eenen toestand vondt, dat de Armée alaar geene post konde vatten, zonder gevaar te lopen van omtrokken te worden en derzelver terugtogt naar Ratan te zien afsnyden, hy reeds bevel aan de Armée gegeven had om zich naar Ratan op marsch te begeven, en hy Overste, ter dier oorzaake, aan de by myne orders afgezondene Haubitsers en verdere Transporten, dien hy alsdaadweg [illegible] bevolen had, halte te houden. —— Des nachts kwam er eene [illegible] zo Officiers, als Gemeenen, aan, waar van een gedeelte op het Schip van Linie geplaatst wierdt.

De commanderende Generaal zich bezig houdende met de Positie van den Vyand te reconnosceeren, ten einde te weeten waar hy post gevat had, verscheen een Parlementair door den Generaal *Kamensky* afgezonden, met aanmaning aan den Zweedschen Generaal, om zyne Armée oogenblyklyk te doen inschepen, onder bedreiging van hem, ingeval van weigering, daartoe te zullen noodzaken. Dan de Generaal, Graaf *Wachtmeister*, deed aan den Generaal *Kamensky* weeten, dat de Zweedsche Armée, geene bevolen van derzelver Vyanden zoude aannemen, en deed dezelve dadelyk eene zeer verdedigings zeer voordeelige positie nemen. Van de Vyor wierden oogenblyklyk seinen van gevegt gegeven, en men wierdt ten spoedigsten onderrigt dat er eenen aanval te duchten ware, waarom ik my naar Land begaf. By myne aankomst, des namiddags omstreeks 2 uren, had de Overste Luitenant *Wirsén*, met de grootste omzichtigheid, dien yver en dat overleg, hetwelk dien achtenswaardigen Officier doet uitmunten, reeds de meeste Transportschepen van legplaats doen veranderen en de Kanonneerschoeijen zich in Linie doen scharen, zo dat zy den weg en het District, op hetwelk de Vyand zoude kunnen voortdringen, konden beitryken. De commandeerende Generaal gaf my bericht van de aanstalten van verdediging, door hem gemaakt, welke, vereenigd met de Kanonneerschoeijen, van zulk eenen aart waren, dat de Vyand berouw van zyne trotsheid behoorde te hebben. Hy begon des namiddags om half 3 uren, met een geweldig Jagtvuur de keten onzer Voorposten aan te tasten, welke zich langzaam naar de hoogte, op dewelke de Armée, met de Artillery, post gevat had, terug toog. De Kanonneerschoeijen, de stukken Geschut en de op Ratahalm aangevoerde 8 Conders, maakten hierop een aanhoudend vuur, hetwelk door de Vyandlyke Jagers, een paar Haubitsers en eenige stukken Geschut beantwoord wierdt, die dit tot des avonds ten half 9 uren op de hardnekkigste wyze volhielden; op welken tyd het Vyandlyk Geschut zweeg.

Het verlies van de Armée by dit treffen, is door den commandeerenden Generaal nog niet naauwkeurig opgegeven kunnen worden; naar hy meent, bestaat hetzelve uit omtrent 1200 gesneuvelden en gekwetsten, waar onder een niet gering aantal Officiers. —— Volgens het bericht, uit den mond der Gevangenen bekomen, heeft de Vyand by dit treffen niet minder dan 2 à 3000 Man verloren.

Dat de Bevelhebbers en de Troepen, alle te zaamen, met eene uitmuntende dapperheid, hunnen pligt betragt hebben, blykt uit het wederzydsch verlies, doch dat de uitslag van dit gevegt zo is, dat de Armée daar door in den kommerlyksten toestand gebragt, tegenswoordig niet aanvanlender wyze kan ageeren, is een ongeluk, dat door my niet konde worden afgeweerd.

Aan Boord van het Commandants Schip *Koning Adolph Fredrik* voor Anker by Ratan, den 21 van Oogstmaand 1809.

JOH. VON PUKE.
Generaal Bevelhebber en Opper-Admiraal.

In een tweede Rapport wordt door Z. E. het volgende gezegd:

Na dat de Vyand, na de vrugteloze poging, om onze Kusten-Armée weder naar Boord te dwingen, den volgenden dag van allen verderen aanval had afgezien, besloot ik den 22 bevel tot het weder inschepen der Troepen te geven, ten einde dezelven zich, op eene meer gemaklyke wyze, met het Corps van den Generaal *von Wrede* zouden kunnen vereenigen, en de Armée niet bloot te stellen aan de gevaarlyke gevolgen, die er uit de nabyheid van het Slagveld by Ratan, hetwelk met eene meenigte van gesneuvelde Russen bedekt was, zouden kunnen ontstaan. De eerste uitwerking van deze Inscheeping is geweest, dat de Generaal *Kamensky*, die eene Landing onzer Troepen op een ander punt duchtede, ylings Umea ontruimde en zyne retraite noordwaarts voortgezet heeft.

Den 14 van Herfstmaand. Zyne Majesteit de Koning heeft van den Opper-Admiraal Baron *von Puke*, de tyding ontvangen, dat hy den 12 dezer, met de onder zyn bevel staande Oorlogs- en Transportschepen op de Rheede van Oeregrund het Anker geworpen heeft. De Troepen aan Boord van de Schepen van Oorlog wierden gisteren aan Land gebragt, ten einde zich naar Norttelga te begeven. De Scheerenvloot onder bevel van den Majoor, Ridder *Wirsén*, wierdt alle ogenblikken te gemoet gezien.

ZWITZERLAND.

BERN *den 11 van Herfstmaand.* In een onzer Dagbladen, vindt men, met betrekking tot de Tyrolsche Opstandelingen, het volgende:

„ Over den aart en de gesteldheid van den Tyrolschen Volks-Opstand, vernoemt men, onder de dagtekening van den 1 van Herfstmaand, de volgende nadere omstandigheden, welke voor de Geschiedenis merkwaardig en misschien ook tot de herstelling van de rust, niet ondienstig zyn geweten te worden. De oorzaak, waarom de Opstand en de aanspooringen der Tyrollers tot denzelven, zulk eenen gereeden ingang in het Vorarlbergsche gevonden hebben, was niet de Beyersche Regeering welke door een plegtig Vreedesverdrag in de plaats van die van Oostenryk getreden is, maar wel de Militaire Conscriptie, welke *Joseph* II. zelfs niet had kunnen invoeren, de afschaffing van 's Lands Staaten, de geheele vernietiging der Kloosters, en voornamelyk de verkoping van dezelven voor gereed Geld, waar door de Kopers zich in de noodzakelykheid gebragt zagen, hunne Schuldeisaren op eene drukkende wyze tot eene spoedige betaling te noodzaken, ten einde zelf in staat te zyn van het gekogte te kunnen voldoen. Nu is het uit de Geschiedenissen bekend, dat de Bergvolken, die weinig behoeften en van de Natuur zo veele middelen van verdediging hebben, altyd moeilyker te leiden zyn dan anderen, wanneer zy in hunne oude gewoonten of in hunne byzondere Rechten gestoord worden; de spoedige vernietiging dezer aarten hebben zelden of ooit een goed gevolg gehad.

Sedert den aanvang van den Opstand had men eene ligting van 9 Battaillons geheeven, welke te zaamen omtrent 7000 Man bedroegen. Omtrent 2000 daar van waren met Morgensterren en Snaphaanen met getrokken Loopen, even zo veel met goede Infantery-Musketten, de overige met Vogel- en Jagtroeren gewapend. Aan Lood hadden de Opstandelingen gebrek; het Kruid trokken zy uit den Kruidmolen van Bregenz; het Geschut kregen zy het eerst op den Strooptogt naar Constanz, als ook nog eenige Stukken van Vaduz; in het geheel hadden zy omtrent 12 stukken Geschut. In Cavallery waren zy zeer zwak; zy hadden omtrent 13 Hongaarsche Husaaren, die van Inlandsche Paarden voorzien waren, en naar men zegt, by Kempten van veel dienst geweest zyn. Men heeft getragt binnen 's Lands een Corps Cavallery op te rigten; doch men heeft hetzelve tot niet meerder dan 40 Man kunnen brengen. Soldy hebben zy in 't geheel niet getrokken, maar alleen vrye Huisvesting en de Kost genooten; de overige onkosten wierden uit de ontvangene Contributien voldaan. Even als in alle Volksopstanden, was de moed wel groot, maar de Krygstugt slegt. Nimmer waren de Lieden moediger en vrolyker, dan wanneer zy vernamen, dat zy moesten vegten. Dan het ontbrak aan orde, zonder welke de moed niets baat. Men droeg de Opperhoofden weinig achting toe, en stelde slegts een onvolkomen vertrouwen in dezelven. Een iegelyk meende alles te weten, en men dreigde de Officiers van hunne Paarden te schieten, indien zy niet op deze of geene wyze handelden. Ook heeft dikwyls eene Compagnie gezegd, niet meer daar of daar verblyf te willen houden, en zo men aan derzelver begeerte niet wilde voldoen, keerde zy naar Huis. Een aanmerklyk verlies aan Volk hebben de Opstandelingens nergens geleden dan in de gevegten by Kempten, Wangen en Nieuw-Ravensberg; en dit genoegzaam alleen door de Vyandlyke Cavallery. By Wangen schoten de Scherpschutters te vergeefsch op omtrent 40 Vyandlyke Curassiers, doordien geen Kogel door het Borstharnas dringen konde. De Landstorm is nutloos, by den aanval altyd het laatste en by den terugtogt gestadig het eerste geweest. Onder alle de vreemde Troepen hebben de Franschen zich het beste gedragen en zich gaarne met den Maaltyd die hun voorgezet wierdt, vergenoegd. Onmiddelyk na hunnen intogt wierden alle de Inwoners, voor zo verre men de Geweeren heeft kunnen opspooren, ontwapend. Intusschen is den lust tot den Oorlog by deze Lieden nog niet verdweenen, alzo zy voor de Vyandlyke Infantery, zonder uitzondering, in 't minste nog geene vrees hebben. —— De Inwoonderen van het Lichtensteinsche, hebben, als daar toe niet opgeroepen, geen deel in den Opstand genomen.

OOSTENRYK.

SALZBURG *den 18 van Herfstmaand.* Door den Ryks-Baron Generaal *Kister*, Gouverneur van deze Provintie, is aan het Algemeen Landsbestuur, op den 13 dezer de volgende aanschryving gedaan:

„ Sedert eenige dagen zyn my verscheidene Proclamatien van *Andreas Hofer*, Opperhoofd van de Tyrolsche Opstandelingen, aan de Bewoonderen van het Land van Salzburg, ter hand gekomen. De dwaasheid van deze Geschriften, moet by bedaarde Vaderlandsche gezinde en verlichte Burgers, die het heil van hun Vaderland ter harte gaat en deszelfs ware belangens kennen, niet dan verachting veroorzaken, doch onervarene Landbewooners moeten opmerkzaam gemaakt worden op de verderfly gevolgen die zy zich zelve en het Vaderland onvermydelyk zouden verbroorzaken, indien zy zich lieten verblinden door de ingevingen van eenen Man, die zich tot Pheet opwerpt, terwyl hy zelf over den uitslag van zyne Bol- bekommerd is. Zie Lieden moet men duidelyk doen zien hoe valsch de gronden zyn waar door m hemlieden een eerwaardigen dekmantel van Godsdienst, tot Oproer en Misdaden zoe aan te stroopen. Waar door is toch de Godsdienst aangerast geworden? Waar do zyn de Altaaren, de Altaaren, den Godsdienst en de openlyke Oefeningen van d verleven, verstoord geworden? Hebben zy niet, even als te vooren, hunnen Hoo waardigen Bisschop, en van wien kunnen zy beter hunne pligten als Christen en G deugden leeren? Hoe dwaas zoude het zyn zich in te beelden, dat zy onder e Aartsbisschoplyk Bestuur, zonder Regeering en zonder Opperhoofd leeven konden Deze *Hofer*, belooft hun als een lokaas, de geheele bevryding van Belastingen, evenwel was zynen eersten stap in het Salzburgsche, dat hy door zynen afgevaardi den *Metz*, de Ambts- en Laatgelden, in de Pinagan, deed invorderen. Of zoud zy wel dwaas genbeg zyn om zich te verbeelden dat deze Mensch het hoofd aan ee Armée zoude kunnen bieden? Waarop zoude deze verbeelding berusten? Dat eenige ongelukkige gevangenen gemaakt heeft, die door het verraderlyk voorwe sel van Onderhandeling, in zyne handen geraakt zyn; dat hy achter Rotsen en Be schen verscholen, eenige Moordenaryen heeft gepleegt, doch het nimmer waagde Armée onder de oogen te zien. Wat hebben de Salzburgers met de Tyrolleas meen? Salzburg staat onder de bescherming van den grootsten Monarch der Werel die in zyn Ryk den Godsdienst herstelt heeft en dengelyken in deze en andere St ten, met eyen dezelfde zorgvuldigheid beschermd, waarmede hy het Heil der V ken bevorderd. Zyn wil kan dit Land gelukkig maken of vernietigen. Zyne groo moedigheid wenscht alleen het laatste, zo lang zyne Vaderlyke oogmerken door gee ne verraderlyke misdaden verydeld worden en zo lang zynen toorn niet word geeert Maar wee dien, op welken dien valt, wee dien, die in een op bedrog en dwaashe gegrond Luchtgebouw deel nemen. De tyd nadert, dat het instort en deszelfs Aanhan geren onder zyne Ruine begraven worden. Dit zyn de gewigtige gronden door wel ker kragtige voorstelling de loflyke Regeering des Lands de Onderdanen voor d ongeluk en hedeff bewaren kan, hetwelk dit Land anders te wagten staat, indien ver leiding en baatzugtige ingevingen van kwaadwilligen, de Rede en den Pligt doe zwygen."

PRUISSEN.

BERLIN *den 21 van Herfstmaand.* In den nacht van den 19 op den 20 dezer werd onze Stad door eenen Brand bezogt, dergelyken dezelve zedert het Jaar 1759, toen een gedeelte der Koninglyke Molens op den Molendam afbrandde, niet geleden heeft. Des morgens tegen half 2 uur namelyk ontstond, op welke wyze is nog onbekend in den Toren der Petrikerk brand, welke by den, in dezen tyd des Jaars der dag en nacht evening gewonen, stormwind zich zo geweldig verbreidde, dat reeds na verloop van drie kwartier uurs het brandend Dak in de Kerk nederstortte en al wat binnen dezelve brandbaar was, in vlammen zette. By den hevig waaijenden Weste wind geraakten de Huizen, ten Oosten en Zuiden het naast aan de Kerk staande, in brand, en voornamelyk werden die van den hoek der Groenstraat tot naar den hoek der Roszstraat stonden, insgelyks die van den hoek van het Plein der Petrikerk tot by het Keulsche Raadhuis, meer of minder zeer beschadigd. De om de Kerk heen gebouwde Winkels met de Waaren en Goederen in dezelven verbrandden zonder redding, en zelfs een gedeelte der Waaren, die by den even ingevallen tyd der Jaarmarkt des avonds in het Voorgebouw der Kerk den nacht over pagten bewaard te worden, werden een roof der vlammen. Het door den wind gedreven vuur vermeerde het gevaar, doordien het de afgelegen oorden der Stad naar het Oosten dreigde; en de redding van Huisraad en Goederen verzwaarde, van welken veel by het wegvoeren op de Straat in brand geraakte.

De wind dreef brandende stukken houts en koolen tot aan het uiterste einde der Stralauerstraat, en stak door dezen verdervenden vuurregen aldaar den Toren der Weeskerk in brand, die van binnen geheel uitbrandde. De grootheid der schade is nog niet te voorzien; doch dezelve is zeer aanmerklyk. Door de doelmatig gegeven bevelen der Politie tot het blustchen, en door de yverige medewerking der Militairen, is alles, wa mogelyk was gered en voor den brand bewaard, ook is, de hemel zy gedankt, geen mensch daar by omgekomen.

Reeds in het Jaar 1730 was de Petrikerk door eenen blikseminslag tot op den grond afgebrand. In 1733 werd zy weer opgebouwd. In 1734, den 25 van Oogstmaand, stortte de Toren, eer hy nog volbouwd was, weder in.

ENGELAND.

LONDEN *den 22 van Herfstmaand.* De bitterheid, die zedert lang bestond tusschen eenige Leden van het Bestuur, is eindelyk tot daden van persoonele vyandelykheid overgeslagen. Gister ochtend zyn Lord *Castlereagh*, onze Minister van Oorlog, en de Heer *Canning*, onze Minister van Buitenlandsche Zaaken, in tweegevecht geweest, ten gevolge eener uitdaging, door eerstgemelden gedaan. Lord *Castlereagh* had tot seconde Lord *Yarmouth*, en de Heer *Canning*, den Heer *Charles Ellis*. De Heer van Pulney was de overeengekomen plaats. De twee Kampvechters, op 10 schreden afstands van elkander geplaatst, gaven, op het door de seconden gegeven teken, gelyktydig vuur, maar zonder gevolg. De Heer *Canning* niet in eenige explicatie met den edelen Lord hebbende geschenen te willen treden, heeft men ten tweeden maal geschoten, en de Heer *Canning* kreeg toen de kogel van zyne party in de regter dy. Zyne wond, offchoon zwaar, is, zegt men, niet gevaarlyk. De twist tusschen die twee Leden van het Kabinet komt voort uit zeer ongepaste gesprekken, welke de Heer *Canning* zich veroorloofd heeft over het administratief gedrag van zyn Collega, betrekkelyk de Expeditie van de Schelde. —— Daags voor het tweegevecht had de Heer *Canning*, by het Lever des Konings, gemeend de afstand van zynen post en de zegels in handen van Z. M. te moeten overgeven. Lord *Castlereagh* had zyne dimissie reeds eenige dagen vroeger genomen. De Hertog van Portland verlaat mede het Ministerie, maar men heeft hem verzogt om nog eenige dagen aan het hoofd van het Gouvernement te blyven, tot zolang de nieuwe schikkingen van het Gouvernement gemaakt zouden zyn. Men heeft aan Z. M. eene lyst der Personen overgegeven die men vermoed in staat te zyn om de vacante plaatzen te vervullen. Z. M. heeft echter nog geene keus gemaakt.

Den 23 van Herfstmaand. Naar men verneemt, zouden alle de Ministers van het Kabinet hunne dimissie aangeboden hebben, behalven alleen de Lord Kanselier en Lord *Leverpool*. Men weet nog niet of Z. M. ze aangenomen heeft. In welk eenen zonderlingen staat bevindt zich thans het Bestuur? Wy zyn naar den letter zonder Gouvernement.

Den 24 van Herfstmaand. De *Morning Chronicle* van heden behelst de navolgende aanmerkingen:

„ De Nakomelingschap zal moeite hebben om te geloven dat twee der voornaamste Staatssecretarisen van Z. M. hunnen pligt omtrent hunnen Souverein, en den eerbied dien zy aan de Wetten van hun Land verschuldigd waren, zover hebben kunnen vergeten dat zy zich in tweegevecht begeven hebben. Zonder te onderzoeken, of, in den tegenwoordigen toestand der zamenleving, het tweegevecht een noodzakelyk kwaad zy dat men dulden moet, is het onlochenbaar dat het aanstotelyk en schandelyk is, aan het hoofd der zaken van den Staat Menschen te zien, die hunne eigene driften niet weten te beteugelen.

„ Men kan uit het geen gebeurd is oordeelen omtrent de weinige overeenstemming die in hunne overleggingen en raadplegingen in de gewigtige zaken van den Staat geheerscht moeten hebben. Hebben Menschen van dat karakter ooit onderling onze groote belangen kunnen wikken met de bedaardheid, der wysheid en der rede? Hoe zou een denkend Volk ze langer kunnen dulden aan het hoofd der zaken? Maar laat ons die gebeurenis slechts beschouwen uit het oogpunt der aanstotelykheid. Uit dat des publieken welzyns zou het geen groot ongeluk zyn, indien wy alle onze Ministers elkander zagen verscheuren en achtereenvolgende uit het Kabinet stoten.

„ Wy kunnen voorspellen, dat uit het kwaad een zeer groot goed sprutten zal. Het is onmogelyk, na zulke klaarblykelyke bewyzen van de zwakheid onzer raadslagen, dat Z. M. langer de belangen en de waardigheid zyner Kroon in zulke handen laten kunne. De Koning zal tot zich roepen hen die hy weet dat een geheel ander Staatkundig Systhema hebben dan dat het geen de ware oorzaak onzer ongelukken geweest is. —— Wy konden niet begrypen door welke noodlottigheid de magtige pogingen, dte wy zedert eenigen tyd gedaan hebben om de waardigheid onzer Wapenen te verheffen, en den trotsch onzes Vyands te fnuiken, alleen waren uitgeloven op schandelyke tegenspoeden. Toen honderd duizend Engelschen, dapper en moedig, hunnen snellen loop naar de Schelde namen, wie zou de schitterendste voordeelen niet gewacht hebben? De oorzaak onzer tegenspoeden is klaarblykelyk. De ydelheid, de onbezonnenheid en de zwakheid bestuurden die groote Expeditie."

De Heer *Canning*, die nu uit het Ministerie uitgevallen is, heeft, gelyk men weet, bestendig den altoosdurenden Oorlog gepredikt.

P R E N K E R I E.

ANTWERPEN *den 26 van Herfstmaand.* Z. E. de Marschalk *Bessieres*, Hertog van Istrie, Generaal-en-Chef van het Leger, heeft gister de bezoeken van alle Burgerlyke en Krygsbeambten ontvangen. Dagelyks peilen de Vaartuigen onzer Flotille het water der Schelde en men overtuigt zich, hoe langer hoe meer, dat de Engelschen zelfs niet beproefd hebben, die te stoppen, gelyk men behagen geschept heeft uit te strooijen.

Gister is nog eene afdeeling van het Artillery-Park naar Mechelen vertrokken.

Men is bezig, de wateren, waarmede men de inundatien heeft gevormd, af te leiden; doch men doet zulks met de meest mogelyke voorzigtigheid, ten einde de uitdamping te beletten, die doorgaands het gevolg is van dergelyke droogmakingen. Het Bestuur heeft den Staat gevraagd der schadevergoedingen, welke menigen Landeigenaar verschuldigd is, daar de schade niet zeer aanmerkelyk is, zullen zy niet al te hoog loopen. Alle de Kantons der Departementen hebben in de laatste omstandigheden veel yver en verkleefdheid aan den dag gelegd. Het Arrondissement van Turnhout heeft zich byzonder onderscheiden. De Dorpen, die van hetzelve afhangen, hebben zich zelve niet alleen een dienste der Hospitalen op schatting gesteld, maar zy hebben nog een groot getal Bedden, Matrassen en andere voorwerpen naar Antwerpen gezonden.

DE LANDDROST IN VRIESLAND, adverteert by deze, aan alle Armen Dienaren Pieuse Gestichten, dat aan deszelfs Bureau, Divisie van Financien zyn bezonden, de by zyne Excellentie den Minister van Financien opgemaakte Acten van Verificatie op de door hun ingeleverde Declaratien, houpende over de laatste zes Trimesters gedaan in Anno 1808, en dat gemelde Acten door de Belanghebbende, of door derzelver Gemagtigden op Procuratie, spoedig moeten worden gelicht. —— Zullende, zo ten opzigte van de betaling op die Acten, als ten aanzien van de restitutie van het betaald Additioneel op de Middelen van het Gemaal en Beestiaal, dezelfde bepalingen worden gevolgd, als by de vorige restitutie aan Armen Directien en Pieuse Gestichten van voorgeschiedenis. —— DE [illegible] voldaan.

Herfstmaand 1809. R. L. V. ANDRINGA DE KEMPENAER.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Inspecteur in het vierde District van den Waterstaat des Koningsryks Holland, J. W. KARSTEN, als daartoe by dispositie van den Heere Landdrost in Vriesland gecommitteerd, zal in den loop van deze Maand, den minsten fischenden, op nadere approbatie openbaar aanbesteden:

1. Het Repareren van alle de RYKSGEBOUWEN binnen Leeuwarden, met het Onderhouden van dezelve, gedurende den tyd van twaalf Maanden:
2. Het Repareren van alle de RYKSGEBOUWEN in Oosterzee.
3. Het doen van de noodige Reparatien aan de KERK en PASTORIE te Hemelum, alles met de leverantien van de daartoe noodige Materialien.

Het Perceel No. 1. zal worden besteed binnen Leeuwarden op het Landshuis. —— No. 2. te Dokkum by den Kastelein *Anne Hylkes*, en No. 3. te Hemelum in de Herberg aldaar, doch den tyd dezer bestedingen zal nader worden bekend gemaakt; inmiddels zullen de Condities na den 8 dezer ter lezing liggen te Leeuwarden in de Herbergen zullen de Condities na den 8 dezer ter lezing liggen te Leeuwarden in de Herbergen; terwyl de Opzieners *G. Walk* en te Dokkum en Hemelum in de gezegde

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

NB. De COMMISSARIS, Ontvanger der Verponding in het Arrondissement Leeuwarden, maakt door deze bekend, dat hy van stonden aan, 's voormiddags van 9 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 uren, ten zynen Kantore te Leeuwarden vaceert, tot het ontvangen by Anticipatie op de Verponding over den Jaare 1809, wegens de Landeryen, Fabryken, Trafyken, Molens, en andere vaste Goederen in zyn Arrondissement gelegen, welke tot nog toe in de Verponding niet zyn aangeslagen, (zullende de Ontvangst der Verponding op de Gebouwen en Woonhuizen, volgens het nieuw Quohier nader geannonceerd worden.) —— Adverteert verders, dat op autorisatie van den Heere Land-Drost by absentie van den Ondergeteekenden, tot het uitgeven en tekenen der Quitantien, gequalificeerd zyn de 's Hofs Deurwaarder H. WIGERSMA, en deszelfs eerste Geëmploijeerde J. WYNANTS, en dat door afkondiging, Trommelslag, of op eene andere gefchikte wyze de Zitdagen zullen worden bekend gemaakt, welke speciaal voor ieder Wyk der Stad Leeuwarden en voor de Dorpen in het District Leeuwarderadeel door hooggedagten Heere Land-Drost zyn vastgesteld.

H. GONGGRYP.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

J. JONGBLOED, Commisaris tot het werk der Verponding in het Resort Sneek, Arrondisfement Langweer, adverteerd, aan de belanghebbende, dat hy (met Approbatie van den Heer Landdrost in Vriesland) dagelyks (exempt des Zondags) van stonden aan tot en met den 15 van Slagtmaand 1809, 's morgens van 9 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 uren, vaceert tot het ontvangen van den vervroegden Termyn van betaling der Verponding en Anticipatie met de tiende Verhoging over den Jaare 1809, benevens de Additioneele Stuivers te ponde voor 't District Lemsterland ad twee Stuivers per Guiden; — zullende de dagen en plaatzen voor de perceptie wegens ieder Dorp, nader by affixie, trommelslag en aflezing in de respective Kerken worden bekend gemaakt.

De Commisaris voornoemd;

LANGWEER den 25 van Herfstmaand 1809. J. JONGBLOED.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Mr. T. CANTER VISSCHER, Commisaris tot de Introductie van het Middel de Verponding, Ressort Workum, 1ste Arrondisement Bolsward, adverteert hier de, dat hy dagelyks (exempt Zondags en Maandags) in het Wapen van Wonseradeel te Bolsward vaceert, 's morgens van 9 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 uren, tot Ontvangst der Verponding van de Gebouwen volgens het nieuw Quohier, en wege van Anticipatie over de Landeryen, Fabryken, Trafyken, Molens en andere vaste Goederen, in zyn Arrondisfement gelegen, over den Jaare 1809, met de tien de Verhoging, en de Additioneele Stuivers voor de Stad Bolsward, Makkum en het Dorp Burgwerd, op den voet als in vorige Jaaren; zullende de dagen wanneer hy voor de Stad, of ieder Dorp in het byzonder tot den Ontvangst van voorsz. Middel vaceert, nader by Huiskondiging, Trommelslag of Affixie worden bekend gemaakt. Dienende wyders, dat door hem, met approbatie van den Heere Land-Drost, tot het tekenen en afgeven van Kwitantien gekwalificeerd zyn, zyne Klerken *G. VAN DEN ACKER* en *J. WOUTERS*.

T. CANTER VISSCHER.

*** J. M. BAKKER, Commisaris tot het werk der Verponding in het Ressort en Arrondisfement Sneek, adverteerd aan de belanghebbenden, dat hy (met Approbatie van den Heer Land-Drost in Vriesland) dagelyks (exempt Zondags en Maandags) van den 2 van Wynmaand tot en met den 15 van Slagtmaand 1809, 's morgens van 9 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 uuren, zal vaceeren tot het ontvangen van den vervroegden Termyn van betaling der Verponding en Anticipatie, met de tiende Verhoging over den Jaare 1809, benevens de Additioneele Stuivers, welke voor de Stad Sneek vier Stuivers en voor het District Wymbritseradeel een Stuiver van ieder Guiden, bedragen. Zullende de dagen en Plaatzen voor de Quitantien, in ieder Gemeente door Trommslag of Huiskonding nader worden bekend gemaakt.

YLST den 21 van Herfstmaand 1809.

De Commisaris voornd.

JAN M. BAKKER.

HET GEMEENTE BESTUUR DER STAD BOLSWARD, looft uit eene Præmie van EEN HONDERD EN VYFTIG GUIDENS, bovende VIER DUKATEN, die van den Lande betaald worden aan die genen, die zich by hetzelve zal aandienen, als Vrywilliger in het Vriesch Battaillon te Leeuwarden wordende opgericht, en EEN DUKAAT voor den Aanbrenger, mits de grootte van Vyf Voet, Twee Duim, Rhynlandsche Maat hebbende, en in de Jaaren van 18 tot 40 vallende.

Op last van het Gemeente Bestuur voornoemd,

T. CANTER VISSCHER, *Secretaris.*

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN BAARDERADEEL, convoceeren de Herformde Floreenpligtigen van de Dorpen Jellum en Beers, om te compareren op Zaterdag den 14 van Wynmaand 1809, 's voormiddags ten 11 uuren in de Kerk van laatstgenoemd Dorp, om te deliberéren en te concluderen over zeker Voorstel tot vermeerdering van Tractement voor den PREDIKANT van gezegde Dorpen. —— Na welks afloop de Floreenpligtigen en Hoofden des Huisgezins, zonder onderscheid van Godsdienst, van Beers alleen, worden verzogt, om een Voorstel te aanhoren betrekkelyk de SCHOOL van voorn. Dorp.

JORWERT den 3 van Wynmaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Bestuur voorn.,* W. TUINHOUT.

ALzo de SCHOOL te Higtum, behorende tot den middelsten Rang, Vakant geworden is, waar van het vaste Jaarlykse Tractement beloopt, één honderd twee-en-zeventig Caroli Guldens, en de Emolumenten bestaan in zestien Stuivers in het Jaar van ieder Kind welk te School gaat, met nog daar en boven eenige geringe Emolumenten, als mede vrye inwoning in het Schoolhuis; zo is het, dat *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur van Wonzeradeel* uitnodigen, den genen welken genegen zyn, en de by de Wet gevorderd wordende vereischten bezitten, om gemelde Vakature te vervullen, hun voor den 20 van Wynmaand aanstaande, ter Secretarie van Wonzeradeel door gefrankeerde Brieven aan te melden, en worden tevens de Sollicitanten door deze geïnformeerd, dat bovendien vereischt wordt de bekwaamheid om het ORGEL te behandelen, zullende het Tractement denkelyk met eene Toelage worden vermeerderd.

BOLSWARD den 23 van Herfstmaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Bestuur voorn.,* R. DE JONG, Rz., *Gezw. Klerk.*

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WONZERADEEL, convoceren door deze de Floreenpligtige Ingezetenen van den Dorpe Higtum, om op Vrydag den 13 van Wynmaand 1809, 's namiddags 2 uur, te compareren in de Kerk aldaar, ten einde als dan gezamentlyk te beraadslagen omtrent eene verhoging van Tractement van eenen te benoemen SCHOOL-ONDERWYZER aldaar; als mede uit hun midden *Kyf Gecommitteerden* te Stemmen, welke benevens *Baljuw en Gemeente Bestuur voornoemd*, de benoeming van eenen SCHOOL-ONDERWYZER zullen effectueren, overeenkomstig de Publicatie van het voormalig Departementaal Bestuur van Vriesland, van den 20 October 1806.

BOLSWARD den 23 van Herfstmaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Bestuur voorn.,* R. DE JONG, Rz., *Gezw. Klerk.*

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN HENNAARDERADEEL, convoceren door deze, de Herformde Floreenpligtigen van den Dorpe Cubaard, tegens Maandag den 23 van Wynmaand 1809, 's morgens om elf uur, in de Dorpskerke aldaar, tot Stemming van VIER GECOMMITTEERDEN, omme de vacerende DORPS-SCHOOL aldaar, met *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur* te helpen vervullen; wordende by deze de Sollicitanten uitgenodigd, om zich voor dien tyd, ter Secretarie van Hennaarderadeel aantegeven, mits voorzien zynde van getuigschriften van den Tweeden, en des noods van den Derden Rang, alsmede van goed gedrag, zynde deze SCHOOL van den Middelsten Rang, aan vast Jaarlyks Tractement, boven vrye Woning en verdere Emolumenten, doende één honderd Caroli Guldens.

Ter Ordonnantie voornoemd, H. W. v. d. KOLK.

ALzo JAN AUKES, gewoond hebbende binnen de Stad Ylst, zig zints eenigen tyd van daar heeft verwyderd, zonder order op zyn zaken te hebben gesteld; zo is het: *dat Baljuw benevens het Gerechte van het 10de District in Friesland*, gedachten JAN AUKES oproepen, om voor den 4 van Slagtmaand 1809, tot zyn Woning alhier terug te keeren, of order op zyn zaken te stellen; zullende by gebreke dies, omtrent deszelfs Boedel worden gedisponeerd, zo als naar Rechten behoort te geschieden.

YLST den 23 van Herfstmaand 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gerechte van het 10de District,* W. T. v. D. LEY, *Secretaris.*

De KERKVOOGDEN van den Dorpe Cubaard, na behoorlyk bekomen Consent, een nieuw REGISTER der GRAVEN op het Kerkhof van voorn. Dorpe zullende formeren, en voorsz. Kerkhof willende in orde laten brengen, roepen by deze alle Eigenaars der Graven op voorsz. Kerkhof op, om voor den 20 van Wynmaand 1809, hunne Graven optegeven aan de Dorpregter te Cubaard.

SJOERD MARTENS.

De KERKVOOGDEN van den Dorpe Wommels, na behoorlyk bekomen Consent, een nieuw REGISTER der GRAVEN op het Kerkhof, en in de Kerk van voorn. Dorpe zullende formeren, en het Kerkhof in een behoorlyke orde willende laten brengen, roepen by deze alle Eigenaars van Graven, zo in de Kerk, als op het Kerkhof op, om voor den 20 van Wynmaand 1809, hunne Graven optegeven aan de Dorpregter te Wommels.

S. K. JOUWSMA.

De Notaris A. VAN DER BURG te Bolsward, zal op MORGEN den 7 van Wynmaand 1809 by de Schryvinge, ten huize van de Wed. *Harmen Wybes* in de Wynberg te Bolsward, en den 14 en 21 dito by de Verhoginge en finale Palmslag, ten huize van de Wed. *de Vries* in 't Fortuin aldaar, telkens 's avonds ten 6 uren, præsenteren te Verkopen:

I. Een kapitale wel ter Neering staande HUIZINGE en ERVE, cum annexis, staande en gelegen op 't Groot Zand te Bolsward; Lett. B. No. 191., laatst by de Wed. *Rinard Piekema* bewoond en met de dood ontruimd, den 1 van Louwmaand 1810 vry te aanvaarden.

II. Een schoone wel ter Neering staande HUIZINGE en ERVE, cum annexis, staande en gelegen by de Blauwpoort ten gemelden Stede, Lett. B. No. by de Wed. *Laas Piekema*, tot den 12 van Bloeimaand 1810 bewoond, en dan vry te aanvaarden.

WYBE DE VRIES, Deurwaarder 's Hofs van Vriesland, zal uit kragte zyner 's Hofs Commissie, eerst by de brandende Kaarse, en daarna by het lichten des Zegels uit den Wasse en Decreet van gemelden Hove, by der Executie Verkopen: Zekere HUIZINGE en wel ter Neering staande HERBERG No. 72., staande en gelegen in de Kerkebuuren te Winsum, zo en in dier voegen als by *Jentje Jeltes* cum uxore aldaar in Eigendom wordt bewoond en gebruikt, te aanvaarden by het lichten des Zegels uit den Wasse en ontvangen der Brieven van Decreet. Wie hier aan gading heeft komt op Maandag den 23 van Wynmaand (October) 1809, 's middags om één uur præcys, in voornoemde Herberg aldaar, en kope by het uitgaan der laatst brandende Kaarse, op Conditien dan voor te lezen.

De Secretaris E. FOCKEMA, zal op Dingsdag den 10 October 1809, 's nademiddags te twee uur præcys, ten huize van de Wed. van wylen de Old Burgemeester *B. Jeltema* te Dockum, by Boelgoed Verkopen: Een halfton STOKERS KETEL, een SLANG met SLANGVAT, vyf KUIPEN, en verdere Stokers Gereedschappen.

De Secretaris E. FOCKEMA, zal (met Consent van den Hove van Vriesland) op Donderdag den 12 October 1809, 's nademiddags te twee uur præcys, ten huize van den Castelein *Jan Cornelis Boersma* te Ternaard, by de eerste Zitdag, publick by Strykgeld præsenteren te Verkopen: Een HUIZING en SCHUUR, met de geoctroijeerde VOGEL-KOOY, cum annexis, gelegen onder den Dorpe Ternaard, gequoteerd met No. 13. aldaar, den 12 April 1810 vry te aanvaarden; benevens twintig Pondematen BOUW- en GREIDLANDEN, in November 1809 vry te aanvaarden, by *Tjeerd Tabes* Erven als Eigenaars in gebruik, en zulks in zes Percheelen, breder by de Billetten gespecificeerd.

DIREN S. GERLSMA, Secretaris te Hindelopen, en F. Z. RENEMAN, Secretaris van Gaasterland, gedenken op Woensdag den 18 October 1809, by de finale Palmslag, 's nademiddags twee uuren, ten huize van den Castelein *Gerrit Th. Bosman*, in de Roskam te Balk, te Verkopen: Ongeveer 100 Pondematen zeer uitmuntend POLDER- en MAAD-LAND, gelegen te Wyckel, behorende tot de Buiten Plaats *HEERRESTEIN*, aldaar; alles Petri 1810 vry te aanvaarden, en op allergemakkelykste Termynen van betaling

Breder by Billetten omschreven.

Op Maandag den 9 October 1809, zal ten huize der Bank van Leening van Leeuwarderadeel, in de Schrans onder Huizum, by Boelgoed worden verkogt: Alle de verstaane PANDEN, dewelke voor dien tyd niet en zyn Ingelost ofte Verrent, en ingebragt in de maanden Mei, Juny en July 1808.

NB. NB. NB. UIT DE HAND TE KOOP: Een groote STOOK-KETEL, een DOOF-KETEL, een ZUUR-KETEL en PLAAT, by *JACOBUS KLINKHAMER*, op de Nieuwestad by de Duko-Marrena Pyp te Leeuwarden.

By beslotene Briefjes te Huur voor vyf Jaaren, in te gaan Petri en Mei 1810 Twee uitmuntende ZATHEN en LANDEN, geleegen te Nieuwhuizum; de eene by *Lieuwe Jentjes* in gebruik, groot 60 Pondematen; de tweede by de Wed. *Anders Ages*, groot 91½ Pondematen. —— De Conditien hier van na den 12 van Wynmaand (October) te vernemen by *D. T. MESDAG*, te Burgwerd, by welken mede de Briefjes voor den 24 dito ingelevert moeten worden.

Iemand genegen zynde, zich te engageeren tegens aanstaande November in een APOTHEKERS AFFAIRE, mits genoegzaam bekwaamheid hebbende van de Receptuur, en de Pharmaceutische Chemie eenigzins magtig zynde, op een van de Volkrykste Dorpen van het Departement Groningen, daar alle Scheikundige Preparaten gemaakt worden, liefst van de Gereformeerde Religie, en met goede Attestatien voorzien, kan onderricht bekomen by de Ondergetekende.

J. H. BERGHUIS KRAK,
Negotiant in Tzerwaren, te Leeuwarden.

De Ondergetekende, thans wonende op de Zuidkant van de Tolhek Lett. B. No. 68. te Leeuwarden, overgekregen hebbende de WYN NEGOTIE van zyn Vader de Koopman *JACOB DE HAAN*; recommandeert zich in het Verkopen van allerhande zoorten van WYN, BRANDEWYN, Hollandsche en Vriesche GENEVER, als mede allerhande zoorten van LIQUEREN en PUNCHS; belooft een prompte en civiele behandeling.

FREDERIK JACOBS DE HAAN.

OENE GERRITS GORTER, Koopman in de Gouden Leeuw te Leeuwarden, op de Noordkant van de Tolhek, adverteerd door deze, dat by Eigenaar geworden zynde van het zogenaamde Wynser Tichelwerk, staande en gelegen aan de Dokkumer Ee na by Wyns; continueert in het maken en verkopen van allerhande zoorten van GEBAKKEN STEEN. Als mede dat hy in den voorleden Jaare begonnen en aangelegd heeft eene Nieuwe KAARSEMAKERY, maakt en verkoopt dagelyks allerleye zoorten van Smeerkaarsen; recommanderende zig in een ieders gunst en recommandatie, belooft eene prompte en civiele behandeling.

De Koopman B. TILENIUS te Stad Lohn, recommandeert zich tot het leveren van alle zoorten van Nieuwmodische, gesleepene en gemonteerde Antique KAGCHELS, waar onder zyn welke Menschen gedaanten verbeelden; verders allerhande zoorten van byzonder nuttige en fraaije Yzeren KOOK-MACHINES, met alle deszelfs toebehoren daar by, en die van 18 tot 3 Gaten hebben, in deze Machines zyn ook van één tot 3 Braad-Kagchels of Ovens; verders is in ieder dezer Machines een Waterketel, houdende van 2 tot 14 Emmers Water, het welk door een Kraan wordt afgetapt, en dit al te zamen wordt met een klein Vuur, het zy Hout, Turf of Kooken gestookt, wyders hebben deze Machines nog het byzondere nut, dat in Kenkens, waar het altoos gerookt heeft, geene de minste hinder meer van word vernomen. Alle die, welke van bovenstaande Kagchels of Kook-Machines gelieven bediend te zyn, adresseeren zich ten eersten in Persoon of met Brieven aan den Fabrikeur, by wien de Tekeningen en andere Modellen in 't klein te zien zyn, en kunnen by onderstaande haare Adressen afgeven, die dan met de Monsters worden nagegaan.

Hy is gelogeerd HEDEN en MORGEN den 6 en 7 October 1809 te Groningen, in *de drie Schelvischen.*
Den 8 en 9 dito te Leeuwarden, *in het Dokkumer Veerhuis.*
Den 10 dito te Harlingen, *in de Gouden Leeuw.*
Den 11 en 12 dito te Sneek, by *Remke Remkes*, in het Wapen van Sneek.
Den 13 dito te Kampen, *in de Stads Herberg.*
Den 14 dito te Zwol, by de Expediteur *Fullen.*

***